КОМУНАЛАЦ
КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ А.Д.- ЛАКТАШИ

ПДВ: 401147930002
ИБ: 4401147930002
МБ: 01941372
562-099-00002148-64 НЛБ банка
551-790-22221001-27 UniCredit банка

Ул. Немањина бр. 50 • 78250 Лакташи • Тел / Факс: +387 51 530 195 • www.komunalacad.net • info@komunalacad.net

ПЛАН ПОСЛОВАЊА

ЗА 2023. ГОДИНУ

Лакташи, март 2023. године

С А Д Р Ж А Ј

I Увод

II Индивидуална комунална потрошња

III Заједничка комунална потрошња

IV План капиталних улагања

V Финансијски план

VI Закључак

I Увод

КП „Комуналац“ а.д. Лакташи (у даљем тексту: Предузеће) основано је као јавно предузеће од локалног значаја, са већинским капиталом у власништву Града Лакташа (65 %) и сједиштем у улици Немањина бр.50, Лакташи. Просјечан број запослених је 63, према подацима закључно са децембром 2022. године.

Своје пословање обавља у складу са Законом о привредним друштвима и Законом о јавним предузећима Републике Српске.

Регистровано је код Републичког завода за статистику са основном шифром дјелатности 38.11.

Предузеће је регистровано код Пореске управе Републике Српске под бројем (ЈИБ) 4401147930002, а код Управе за индиректно опорезивање БИХ под бројем (ИБ) 401147930002.

Дјелатност Предузећа дефинисана је Статутом КП „Комуналац“ а.д. Лакташи:

- прикупљање и одвоз комуналног отпада од домаћинстава и привредних субјеката,
- одржавање јавне хигијене током цијеле године,
- кошење уређених и неуређених травнатих површина
- погребне услуге,
- издавање пијачних тезги,
- димњачарске услуге,
- зимско одржавање улица,
- одржавање путева итд.

У складу са чланом 86. Статута, Предузеће је дужно је да изради План пословања за наредну пословну годину. Предузеће је сачинило План пословања за 2023. годину који представља пројекцију планираног обима пословања и процјену годишњих прихода и расхода.

План пословања за 2023. годину достављамо на упознавање Скупштини Града Лакташа, као већинском власнику, са планираним активностима у циљу унапређења нивоа квалитета јавне хигијене на територији Града Лакташа у 2023. години, као и надлежним органима Предузећа на разматрање и усвајање.

Како би остварило основне циљеве пословања у 2023. години, Предузеће је дефинисало и основне задатке, а који произилазе из дјелатности које обавља само Предузеће:

- обезбједити стабилно и несметано дугорочно функционисање предузећа и повећање степена ликвидности,
- успоставити ефикаснију и функционалнију унутрашњу организацију предузећа,
- повећати обим пословања кроз повећање постојећих и проналажење нових послова, а све са циљем повећања укупних прихода и укупног финансијског резултата,
- побољшати квалификациону структуру радника са циљем повећања продуктивности рада и квалитета извршених услуга и радова,

- организационо и кадровско оспособљавање са циљем израде пројеката за добијање донаторских средстава од појединих фондова и невладиних организација.

Извори финансирања Предузећа су:

1. средства из Буџета Града Лакташа на основу уговора према планираним активностима у склопу радова везаних за заједничку комуналну потрошњу и

2. властити приходи од:

   - пружања услуга одвоза смећа,
   - наплате плацарине на пијаци,
   - погребних дјелатности,
   - димњачарских услуга,
   - рециклаже,
   - услуга путне службе и
   - осталих услуга које пружамо правним и физичким лицима у склопу регистроване дјелатности.

Организациону структуру Предузећа чини:

- скупштина акционара,
- надзорни одбор,
- директор,
- служба општих, правних и кадровских послова,
- финансијска служба (обухвата рачуноводство и наплатну службу) и
- техничка служба (обухвата комуналну хигијену, јавну хигијену, димњачарску службу, путну службу и градско гробље).

Планиране активности у 2023. години су усмјерене на ефикасно остваривање:

- програма рада индивидуалне комуналне потрошње,
- програма рада заједничке комуналне потрошње,
- плана капиталних улагања и
- финансијског плана.

II Индивидуална комунална потрошња

Управљање отпадом обухвата функције сакупљања, транспорта, рециклаже, поновне употребе, третмана и коначног одлагања отпада. Управљање отпадом је сложен процес који подразумијева контролу цјелокупног система поступања са отпадом, од настанка отпада, преко сакупљања и транспорта, до третмана и одлагања отпада, као завршне фазе у овом систему. Процес мора бити подржан законском регулативом, институционалном организованошћу, али и просторним планирањем као незаобилазним инструментом процеса.

Пословни циљеви везани за остварење плана пословања за 2023. годину могу се подијелити на сљедеће групе:

- унапређење менаџмента јавног комуналног предузећа,
- побољшање степена наплате,
- проширење дјелатности,
- унапређење постојећих дјелатности,
- унапређење партнерских односа,
- имплементација мјера заштите животне средине и
- имплементација интегрисаног система управљања квалитетом и околином у складу са међународним стандардима серије ЕН ИСО 9001:2015 и ЕН ИСО 14001:2015 у систем пословања.

2.1. Унапређење менаџмента јавног комуналног предузећа

- успостављање система модерног пословања кроз праћење најновијих трендова у комуналним сферама пословања,
- доношење добре маркетинг стратегије на локалном тржишту и промовисање дјелатности путем медија и осмишљених акција,
- промовисање активности и нових услуга,
- редован мониторинг наплате услуга,
- ревидовање података у систему наплате,
- благовремено уочавање индикатора проблема у пословању,
- усклађивање цијена са економским показатељима и
- стручно усавршавање запослених.

2.2. Побољшање степена наплате

- склапање комерцијалних уговора из домена дјелатности,
- ажурирање података о правним лицима,
- ажурирање података (кроз сакупљање података на терену) о физичким лицима,
- репрограм наплате старих дуговања (склапање споразума о плаћању на рате) и
- слање опомена и утуживање.

2.3. Проширење дјелатности

- наставак активности рециклаже кроз програм примарне и секундарне селекције,
- организовање периодичних еколошких акција,
- услужно одржавање зелених и цвјетних површина,
- одржавање саобраћајница и
- одржавање зграда колективног становања.

2.4. Унапређење постојећих дјелатности

- побољшање услуге сакупљања отпада (увођење рециклаже, периодичног сакупљања кабастог, грађевинског и електронског отпада, посебно сакупљање опасног отпада итд.),
- опремање возног парка и проширење капацитета,
- опремање машинске радионице,
- успостављање добре организације и менаџмента,
- набавка стандардизоване радне опреме за раднике, итд.

2.5. Имплементација мјера заштите животне средине

Област имплементације мјера заштите животне средине је смјерница рада која је логичан наставак активности из претходних година.

Због обима посла, припреме одговарајућих услова и едукације грађана, мисија успостављања добре политике заштите животне средине јесте прави изазов са којим ће се суочити комунално предузеће нарочито због ниско развијене еколошке свијести грађана и недостатка новчаних средстава.

Основне мјере које ће се имплементирати током 2023. године су:

- развијање јавне свијести грађана о значају заштите животне средине кроз периодичне програме едукације у школама и другим установама, изради проспеката и брошура, организовање еколошких излета и рекреативних активности и сл.,
- набавка потребне опреме и регулисање начина сакупљања и складиштења опасног отпада,
- набавка нове стандардизоване опреме за раднике из дјелатности сакупљања отпада,
- набавка нових стандардизованих посуда за сакупљање отпада (канте за домаћинства, контејнери за зграде колективног становања и установе, мање уличне канте за јавне површине),
- куповина возила за транспорт отпада на регионалну депонију,
- санација и рекултивација дијела дивљих депонија,
- одржавање и контролисање ширења дивљих депонија,
- периодично спровођење волонтерских акција,
- озелењавање јавних површина,
- редовно извјештавање према надлежним институцијама и Фонду за заштиту животне средине и
- стручно усавршавање лица задужених за отпад кроз програме едукације и семинаре.

2.6. ИСО стандарди

КП Комуналац планира активности на имплементацији интегрисаног система управљања квалитетом и околином, у складу са међународним стандардима серије ЕН ИСО 9001:2015 и ЕН ИСО 14001:2015 у систем пословања.

2.6.1. ИСО 9001:2015

То је ознака међународне норме којом се цертификују системи управљања квалитетом. ИСО 9001 садржи захтјеве према управљању уопште. Ова норма захтијева да највиша управљачка структура КП Комуналац планира, спроводи и контролише своје послове према критерију задовољавања корисника својих услуга, ефективности и ефикасности својих процеса и елиминисању трошкова који су посљедице грешака у организацији и процесима система.

2.6.2. ИСО 14001:2015

ИСО 14001:2015 је међународно договорен стандард који поставља захтјеве за систем управљања заштитом околине. Стандард помаже организацијама да побољшају свој утицај на животну средину кроз ефикасније коришћење ресурса и смањење отпада, кроз постизање конкурентске предности и повјерења заинтересованих страна.

2.6.3. Очекивани циљеви Пројекта интегрисаног управљања квалитетом и околином

- повећање пословне ефикасности и тиме повећање задовољства клијената,
- побољшање сарадње између запослених у КП Комуналац а.д. Лакташи,
- побољшање ефикасности у раду организационих јединица у КП Комуналац а.д. Лакташи,
- јасна дефиниција одговорности и ауторитета како би се постигла максимална ефикасност у домену пословног управљања и управљања радним процесима,
- подизање нивоа одговорности запослених,
- рационално управљање фондовима КП Комуналац а.д. Лакташи,
- побољшање управљања ресурсима као значајног фактора ефикасности КП Комуналац а.д. Лакташи,
- рационализација / смањење оперативних трошкова - управљање трошковима,
- повећање нивоа задовољства запослених,
- побољшање мотивације за рад запослених,
- повећање нивоа обуке запослених,
- развој ефикасног информационог система (у складу са нормом),
- стварање основа и амбијента за примјену других стандарда,
- постизање ефикасног система управљања квалитетом у КП Комуналац а.д. Лакташи, добијање међународно признатог цертификата,
- смањење негативних утицаја на животну средину,
- брзо реаговање у случају незгоде или ванредних ситуација,
- смањење трошкова,
- усклађивање пословања са законским захтјевима,
- позитиван имиџ предузећа у јавности,

- омогућава усклађеност са законским прописима и ефикаснију инспекцију,
- константна посвећеност предузећа континуираној самопроцјени, а самим тим и самоусавршавању,
- помаже као доказ у жалбама и тужбама,
- боље искоришћавање ресурса,
- омогућава ефикасно увођење нових технологија и производа и
- мјере ограничења и безбједности које смањују грешке у раду.

III Заједничка комунална потрошња

Заједничка комунална потрошња финансира се из Буџета Града Лакташа по основу закључених уговора и обухвата сљедеће сегменте:

- чишћење јавних површина у насељеним мјестима,
- одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина,
- одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима у зимским условима и
- одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина.

1) Чишћење јавних површина у насељеним мјестима

Јавна хигијена је дио комуналне дјелатности значајан не само за урбани дио наше локалне заједнице, већ то постаје и за рурални, јер проблем уређења животног простора и контролисано управљање отпадом, уз жељени и могући развој, остаје стратешко питање свих европских земаља и народа. Све већи индустријски културни развој, те виши степен животног стандарда, узрокује и повећане количине отпада свих врста које ваља адекватно збрињавати, у циљу заштите угрожених природних ресурса, а тиме и заштите свих нас.

За послове јавне хигијене у 2023. години, предвиђене су активности које обухватају:

- прикупљање и одвоз мијешаног отпада са јавних површина,
- прање саобраћајних површина, чишћење и одржавање објеката за одводњу,
- уклањање привремених дивљих депонија и отпада одложеног у контејнере од 5m³ и
- хигијеничарска служба која збрињава страдале и угинуле животиње.

Из овог слиједи читав низ свакодневних активности на одржавању, чишћењу и прању ужег градског језгра, па и шире, те одвоза отпада из сеоских подручја. Овим средствима покрива се и стална пролјећна и јесења акција чишћења и уређења града, организована по МЗ у априлу и октобру.

Послови који су везани за чишћење јавних површина у насељеним мјестима обухватају чишћење улица, тротоара, тргова, паркинга, те прање асфалтних површина.

Приоритет је само градско језгро Лакташа које се чисти свакодневно што представља око 20.593,00 м², док се остали дијелови Града – Клашнице, Слатина и Трн, као и комплетна пјешачка зона на подручју Града Лакташа чисте једном седмично, на површини од 83.360,00 м².

2) Одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина

Одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина обухвата: одржавање дрвећа, дрвореда и другог шумског растиња (поткресавање, залијевање, замјена стабала, сађење нових стабала, заштита од болести и штеточина и слично), сијање траве, одржавање и опремање површина и одржавање у функционалном стању парковских клупа, реквизита дјечије забаве и др, одржавање траве у парковима, зеленила уз саобраћајнице, зелених површина уз стамбене зграде и слично.

Поред наведеног, а по утврђеном годишњем програму рада, вршиће се садња цвијећа као и одржавање и залијевање истог, те одржавање свих фонтана на подручју града.

Одржавање травнатих површина подразумијева: редовно кошење, прољећно и јесење изграбљавање, прихрану, а по потреби и реконструкцију. Број кошења зависи од категорије травнате површине, интензитета раста травнатог покривача и расположивих средстава.

Живе ограде се одржавају орезивањем најмање два пута годишње. Украсно жбуње се орезује у складу са динамиком цвјетања и карактеристикама врсте. Одржавање ружичњака подразумијева прољећно одгртање, окопавање, прихрану, уклањање оцвалих цвјетова, те јесење прекраћивање и загртање. У цвијетњацима ће се вршити сезонска замјена цвијећа (прољеће-јесен), окопавање, прихрана и залијевање у љетном периоду.

План рада предузећа у дијелу повјерених послова одржавање зелених јавних површина је у цјелости повезан са развојем Града Лакташа, у свакој сфери и адекватним развојем зелених површина. Одржавање и њега зелених површина, као и њихова чистоћа нема само визуелну функцију, већ представља савијест грађана и локалне самоуправе у каквом окружењу желе да живе. Чистоћа и сама уређеност града осликава једно уређено и модерно друштво, као и добру слику о самом Граду Лакташи и предузећу коме је повјерен тај посао.

Постојећа механизација, машине и искуство у КП „Комуналац“ а.д., помогло је да исто врши услужно машинско кошење траве на захтјев физичких лица и правних лица која нису у могућности да изврше уређење јавних површина испред својих објеката.

3) Одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима у зимским условима

Зимско одржавање везано је за уговор о проходности путева, саобраћајница, улица и тротоара у зимском периоду потписаног са Градом Лакташи. Рад на одржавању путева у зимском периоду подразумијева ефикасно ангажовање расположиве механизације и људства од момента изласка на интервенцију па до момента стварања услова за неометано обављање саобраћаја. Досадашњи начин рада се показао поузданим и ефикасним, како у погледу благовременог интервенисања, тако и по квалитету обављеног посла.

Програм зимске службе дефинише послове одржавања улица и јавних површина у зимском периоду, као и вријеме ангажовања запослених у оквиру зимске службе. Зимска служба се односи на одржавање проходности у зимском периоду улица, тротоара, мостова, тргова и других саобраћајних и пјешачких површина, те локалних и некатегорисаних путева на подручју града, и то:

- машинско чишћење сњежних падавина са улица, тротоара, мостова, тргова, пјешачких површина, локалних и некатегорисаних путева, спрјечавање поледице на улицама посипањем соли (до – 5 °C), абразивног материјала или мјешавином једног и другог,
- ручно чишћење сњежних падавина са улица, тротоара, мостова, тргова, пјешачких површина, спрјечавање поледице на улицама посипањем соли,
- машинско или ручно чишћење ригола, сливника и одводних јарака и
- набавка соли и абразивног материјала.

Програм рада зимске службе чини битан аспект јавне хигијене у зимским условима, а обавља се у периоду од новембра до марта.

4) Одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина

Одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина се врши по устаљеном режиму (четири пута годишње).

Чишћење сливника на јавним површинама, вршиће се по налогу надлежног органа, а вршиће се и интервентни радови на санацији одводње површинских и отпадних вода на подручју града, гдје се укаже хитна потреба за интервенцијом (санација и ископ канала на подручју града).

У случају зачепљења сливника и пјесколоваца вршиће се ванредна чишћења. Такође, у случају оштећења шахтова врши се интервентна набавка и уградња.

Предузеће води рачуна о надстрешницама на аутобуским стајалиштима, те врши све поправке истих.

Поред дјелатности обухваћене заједничком комуналном потрошњом наше предузеће се бави и:

1. одржавањем градског гробља,
2. санацијом дивљих депонија,
3. кошењем и уништавањем амброзије,
4. одржавањем вертикалне сигнализације на путевима,
5. насипање банкина на путевима,
6. одржавање и чишћење канала и водотока,

1) Одржавање градског гробља

Ова дјелатност обухвата одржавање гробља и комуналних објеката који се налазе у склопу гробља, сахрањивање и одржавање сеоских гробаља, која имају закључен уговор о одржавању.

Садржај комуналне услуге које предузеће планира је одржавање зелених површина и кошење траве на заједничким дијеловима гробља и старим пасивним дијеловима гробља, сахрањивање, вођење евиденције умрлих, склапање уговора за право коришћења гробног мјеста за обавезни и обновљени рок почивања, одржавање и коришћење комуналних објеката на гробљу, те изградња бетонских стаза и прилаза гробним мјестима. КП „Комуналац“ а.д врши систематску наплату услуга одржавања гробља.

У 2023. години на градском гробљу планирани су редовни послови везано за одржавање гробља, као и укопа посмртних остатака. Градња зиданих гробница за ову годину вршиће се по наруџби, према утврђеном цјеновнику. Планирамо и изградњу гробница без наруџби, тако да имамо спремна гробна мјеста за изненадне ситуације и да можемо расподијелити раднике са гробља на друге послове у току године.

2) Санација дивљих депонија

Градска служба за инспекцијске послове у сарадњи са КП „Комуналац“ а.д у континуитету спроводи активности на евидентирању и санацији дивљих депонија на подручју Града Лакташа, као и кажњавању несавјесних грађана који одлажу отпад у

природу, те на тај начин загађују околину и доприносе стварању нелегалних одлагалишта отпада.

Проблем стварања дивљих депонија првенствено лежи у несавјесним грађанима који свој отпад одлажу на таква мјеста. Према нашим процјенама још увијек велики број домаћинстава нема склопљен уговор о одвозу комуналног отпада, због чега ће наше предузеће интензивирати активности у сарадњи са Комуналном полицијом на склапању нових уговора, како би се ријешио проблем стварања нових дивљих депонија.

3) Кошење и уништавање амброзије

Разлог за уништавање ове коровске биљке је њено изузетно алергено и штетно дејство, које највише долази до изражаја приликом цвјетања током августа и септембра. У оквиру акције кошења и уништавања амброзије, радници ће по налогу инспекцијских органа Града покосити амброзију на више локација у свим дијеловима града. Акција кошења ће бити медијски попраћена, тако да ће сви суграђани моћи да пријаве локације на којима је потребно извршити машинско уклањање ове штетне коровске биљке.

Одјељење за инспекцијске послове Града Лакташа врши контроле, које су се односиле на налагање мјере кошења амброзије. Власницима парцела се, у већини случајева, оставља одређени рок за извршење мјера.

Треба истаћи да активности на сузбијању и уништавању амброзије, у задњих неколико година, које спроводи Град Лакташи, дају значајан резултат у домену ажурности власника и корисника парцела. Субјекти којима су налагане мјере у претходним годинама, ревносно се придржавају законских одредби везаних за ову проблематику.

4) Одржавање вертикалне сигнализације на путевима

Поред одржавања саобраћајница у зимским условима, вршимо и одржавање вертикалне сигнализације, те планирамо њено обнављање на локалним путевима и улицама у граду и у насељеним мјестима Града Лакташа.

Редовно одржавање путева обухвата одржавање вертикалне саобраћајне сигнализације. Вертикална сигнализација је изложена бројним временским, механичким и другим утицајима. Редовно обнављање, поправка и одржавање се изводе према Правилнику о одржавању путева.

Вертикална сигнализација ће се на свим путним правцима редовно контролисати.

Одржавање вертикалне сигнализације обухвата :

- чишћење и исправљање вертикалне сигнализације,
- замјена оштећене и допуна недостајуће вертикалне сигнализације и
- постављање и скидање вертикалне сигнализације сезонског карактера.

5) Насипање банкина на путевима.

Одржавање јавних саобраћајних површина у насељу обухвата поправке и одржавање банкина уз пут.

Банкине се одржавају тако да су увијек поравнате и збијене у нивоу коловоза са попречним нагибом који омогућава отицање воде са коловоза. Банкине се одржавају константно, тако да је увијек видљива и доступна саобраћајна сигнализација, те путна опрема и уређаји на банкинама. Допуњавање банкина врши се истим или сличним материјалима од којих су и израђене.

6) Одржавање и чишћење канала и водотока

У овој години је планирано извођење радова на чишћењу водотока. Оно обухвата: рашчишћавање терена, скидање и депоновање хумуса, ископ дна и покоса канала према попречним профилима и изградњу насипа. Изградња насипа профила треба почети након скидања хумуса. Начин ископа мора се прилагодити облику терена, геотехничким карактеристикама, и врши се према попречним профилима.

Циљеви ових радова су:

- Смањење ризика од поплава за становништво и привреду,
- Смањење ризика од поплава за пољопривредно земљиште,
- Заштита саобраћајница,
- Заштита комуналних објеката, итд.

IV План капиталних улагања

Предузеће планира и у 2023. години улагања у објекте и опрему да би што боље и квалитетније вршили основне дјелатности за које смо регистровани.

ПЛАНИРАНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ ЗА 2023. ГОДИНУ	
Назив инвестиције	Износ инвестиције – КМ
Камион за одвоз МКО запремине 16м³	300.000,00
Камион за одвоз МКО запремине 14м³	100.000,00
Камион – аутоподизач	100.000,00
Контејнери и канте за мијешани и корисни отпад	20.000,00
Надстрешница за складиштење	10.000,00
Аутомобил за потребе наплате	10.000,00
Аутомобил за потребе димњачара	10.000,00
УКУПНО	**550.000,00**

Реализација ових улагања ће бити из донација из пројеката и властитих средстава Предузећа.

V Финансијски план

5.1. План прихода и расхода

Предузеће је планирало пословање за 2023. годину у складу са смјерницама економске и фискалне политике Града Лакташа, уз свеобухватну анализу пословања за 2022. годину у правцу планирања на реалним основама. Финансијски план за 2023. годину прати визију и стратегију активности које су планиране кроз претходне тачке с циљем да се оствари позитиван финансијски резултат.

План је израђен на темељу квантитативних показатеља остварених за 2022. годину, те процјене финансијских резултата пословања за 2023. годину.

Циљ пословања Друштва је квалитетно, правовремено и континуирано обезбјеђење пружања услуге грађанима и привредним субјектима, те су финансијским планом узети у обзир сви реални параметри за остварење управо тог циља.

С обзиром да је у прошлој години остварен губитак у износу од 42.185 КМ даље нам слиједи финансијска консолидација што значајно утиче на будући финансијски резултат. Требамо ускладити новчане приливе и одливе, односно осигурати редовно плаћање приспјелих обавеза и доношење реалног фианансијског плана за 2023. годину. Од почетка ове године сусрешћемо се са повећањем прихода који ће се десити у дијелу пружања услуга одвоза комуналног отпада и услуга на градском гробљу као резултат повећања цијена услуга добијених на наш захтјев од стране Скупштине Града Лакташа за 2023. годину. Друштво такође покушава остварити приходе кроз друге услуге путем тендера које не потпадају под основну дјелатност те се покушава тржишно наметнути у обављању мање захтјевних грађевинских услуга и сл. што би нам побољшало резултат у 2023. години.

Уважавајући уводне напомене везано за концепт израде финансијског плана пословања у 2023. години, треба да обезбједимо остварење сљедећих прихода од:

- обављених комуналних услуга за које је Предузеће регистровано,
- обезбјеђења уговорених послова на тендерима,
- увођења додатних услуга које може пружити,
- донација од пројеката за заштиту животне средине,
- пружањем погребних услуга,
- приход од рециклаже.

Овим планом задржава се постојећа организацијска структура која би требало да обезбједи планиране приходе на основу ранијих показатеља.

Табеларним приказом ћемо упоредити приходе и расходе у односу на 2022. годину и представити исте планиране за 2023. годину.

1. Планирани приходи

Табела 1.

Врста прихода	2022		2023	%	%
	Планирано	Остварено	Планирано		
1	2	3	4	3/2	4/3
1.Приход по основу одвоза смећа	1.700.000	1.725.866	2.135.000	101,52	123,70
2.Приходи од осталих услуга – уговорен послови	520.000	496.819	530.000	95,54	106,68
3.Приходи од дотација	95.000	60.674	75.000	63,87	123,61
4.Приходи од гробља	142.000	131.454	180.000	92,57	136,93
5.Приходи од рециклаже и димњачара	13.000	12.585	6.000	96,81	47,67
6.Приходи од пијаце	2.000	1.877	2.000	93,85	106,55
7.Приходи од наплаћених отписаних потраживања	40.000	36.406	40.000	91,01	109,87
8.Остали приходи, таксе, рефундације...	40.000	53.902	45.000	134,76	83,48
Укупни приходи	**2.552.000**	**2.519.583**	**3.013.000**	**98,73**	**119,58**

Приходи који су остварени у 2022. години су износили 2.519.583 КМ и мањи су за 1,27% у односу на планиране јер се готово већина прихода није успјела реализовати с обзиром на тржишне околности и куповну моћ становништва и привреде.

Приходи у 2023. години планирају се у износу од 3.013.000 КМ што чини повећање од 19,58% у односу на претходну годину. Наиме, од почетка 2023. године извршене су измјене цијена услуга одвоза комуналног отпада, која представља јавну услугу, и као таква је добила одобрење за повећање цијена од Скупштине Града Лакташа на сједници у децембру 2022. године. Цијене су повећане за 16,66% редовним корисницима што за резултат треба имати повећане приходе, економски одрживо пословање те сигурност, редован одвоз и квалитет у пружању услуге.

Приходи од осталих услуга планирају се на нивоу претходне године изузев за приходе од гробља гдје је такође дошло до повећања цијена свих услуга, јер исте нису биле економски оправдане и нису мјењане дужи период.

Приходи од уговорених послова се очекују у већем обиму с обзиром на веће појединачне цијене наших услуга које се односе на заједничку комуналну потрошњу.

2. Планирани расходи

Табела 2.

Врста расхода	2022		2023	%	%
	Планирано	Остварено	Планирано		
1	2	3	4	3/2	4/3
1.Трошкови материјала, горива енергије, гума ...	330.000	400.930	420.000	121,49	104,76
2. Трошкови бруто зарада	1.260.000	1.312.944	1.540.000	104,20	117,29
3.Трошкови амортизације	150.000	150.006	170.000	100,00	113,33
4.Резервисања за отпремнине	7.000	8.698	10.000	124,26	114,97
5.Производни трошкови	30.000	41.717	60.000	139,06	143,83
6.Трошкови депоновања	300.000	273.140	310.000	91,05	113,50
7.Остали трошкови произв.услуга уговор о дјелу, закуп, комуналије	100.000	115.647	130.000	115,65	112,41
8.Трошкови одржавања и поправке возила	65.000	90.412	95.000	139,09	105,07
9.Трошкови непроизводних услуга	50.000	46.135	60.000	92,27	130,05
10.Трошкови осигурања, платн.промета и чланарина	15.000	17.545	19.000	116,97	108,29
11. Нематеријални трошкови	18.000	16.377	20.000	90,98	122,12
12.Финансијски расходи	3.000	2.475	6.000	82,5	242,42
13.Трошкови судских такса и принудне наплате	25.000	13.023	15.000	52,09	115,18
14.Трошкови сумњивих потраживања	57.000	44.715	45.000	78,45	100,63
15.Остали расходи	28.000	28.004	30.000	100,01	107,13
Укупни расходи	**2.438.000**	**2.561.768**	**2.930.000**	**105,08**	**114,37**

Остварени расходи у 2022. години су износили 2.561.768 КМ и већи су за 5,08% од планираних. Наведено је посљедица раста трошкова који су изазвани поскупљењем енергената и осталог репроматеријала, као и раста бруто зарада у оквиру законских одлука.

За 2023. годину планирају се расходи у износу од 2.930.000 КМ и већи су за 14.37% у односу на прошлогодишње. Већина расхода је планирана на нивоу прошле године, изузев расхода који се односе на бруто зараде, јер је планирано повећање водећи се пројекцијом раста инфлације. Свако повећање минималне зараде је велики притисак за предузеће по питању пословања и остваривања резултата.

Друштво је такође узело и могућност додатног поскупљења цијене депоновања отпада у 2023. године које је најављено па је сходно тога планирано повећање за око 13% за период од пола године.

Повећање расхода се очекује и код задужења због раста каматне стопе, а предузеће је извршило куповину новог теретног возила за прикупљање отпада путем лизинга.

На темељу изложеног финансијског плана за 2023. годину је планирана добит у износу од 83.000 КМ као резултат већих планираних прихода од планираних расхода.

Остварени приходи у прошлој години нису могли покрити раст трошкова чиме је остварен губитак у прошлој години од 42.185 КМ. То је све посљедица наглог раста цијене горива узрокованог поремећајима на тржишту и убрзаног додатног раста цијена, па и наше као и већина предузећа није било спремно за такав сценарио. У овој години сматрамо да ћемо постићи одговарајући циљ кроз планиране приходе и расходе и тиме обезбједити наставак позитивног пословања.

Пред нама су нови изазови како услугу што боље приближити нашим корисницима те на један узајаман коректан однос унаприједити услугу на обострано задовољство.

5.2. Кредитна задужења

Друштво се крајем прошле године задужило путем финансијског лизинга на период од 5 година за куповину камиона за одвоз комуналног отпада чији ефекти ће се одразити у 2023. години. Финансирање дуготрајне имовине на овај начин је прихватљиво и не постоји ризик негативних ефеката на финансијски резултат или капитал јер је дио средстава предметног возила финансиран из донираних средстава Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске.

Међутим, постоји ризик од измјене каматне стопе који би имао минималне ефекте на финансијско пословање и угрожавање ликвидности.

5.3. Планови за запошљавање нових радника

У предузећу у 2023. години два радника стичу услове за пензионисање, па самим тим планира се запошљавање два нова радника на мјесту радника на утовару комуналног отпада и возача.

5.4. Распоред добити

Предузеће планира 2023. годину завршити са позитивним пословањем и добити у износу од 83.000 КМ. Расподјела остварене добити ће зависити од одлуке Скупштине акционара, с тим да Предузеће тежи ка јачању основног капитала. Истичемо да тренутно нисмо у могућности да исплатимо готовинске дивиденде из разлога очувања текуће ликвидности.

5.5. Приједлог за продају покретне имовине

Планом капиталних улагања предвиђена је куповина два возила путничка теретна возила (за потребе наплатне службе и димњачара) и једног специјалног камиона за одвоз мјешаног комуналног отпада, па је самим тим предвиђена продаја старих возила (Caddy Volkswagen, Citroen Berlingo, Iveco Ginaf) путем лицитације у току 2023. године.

V Закључак

Законом о јавним предузећима прописано је да се јавно предузеће оснива и послује ради: обезбјеђивања трајног обављања дјелатности од општег интереса и уредног задовољавања потреба корисника и услуга, развоја и унапређивања обављања дјелатности од општег интереса, обезбјеђивања техничко-технолошког и економског јединства система и усклађености његовог развоја, стицања добити, те остваривања другог законом утврђеног интереса.

Законом о комуналним дјелатностима је прописано да је вршилац комуналне услуге дужан да организује свој рад и пословање на начин којим се обезбјеђује:

- трајно и несметано пружање комуналних усуга корисницима под условима и на начин уређен законом, прописима и стандардима донијетим на основу закона,
- прописани или уговорени обим и квалитет комуналних услуга који подразумијева тачност у погледу рокова, сигурност корисника у добијању услуга и здравствену и хигијенску исправност у складу са позитивним прописима,
- предузимање мјера одржавања, развоја и заштите комуналних објеката, постројења и опреме које служе за обављање комуналних дјелатности,
- развој и унапређење квалитета и врста комуналних услуга, као и
- унапређење организације и ефикасности рада.

На основу плана управљања отпадом, предузеће своди на најмањи могући утицај отпада на животну средину и повећава ефикасности кориштења ресурса на територији Града Лакташа, односно даје допринос одрживом развоју кроз развој система управљања отпадом који ће обезбједити контролу стварања отпада и подстицаје за инвестирање и афирмацију економских могућности које настају из отпада.

У оквиру својих циљева, а који су у складу са планом управљања отпадом, предузеће дефинише циљеве, од којих су најзначајнији:

- да систем управљања отпадом развија у складу са најприхватљивијим опцијама за животну средину,
- да развија принцип и план активности управљања отпадом у средњерочном периоду и дугорочно достигне законске захтјеве и циљеве Стратегије управљања отпадом,
- да обезбједи довољно флексибилности у планским рјешењима за увођење нових технологија за третман отпада због осигурања оптималног коришћења,
- подизање јавне свијести за будуће акције и
- управљање отпадом и промовисање активног учешћа свих заинтересованих страна.

Оперативни циљеви који су везани за свакодневно вођење послова, одређују се овим годишњим планом пословања, планом капиталних улагања, те другим актима. Кључни оперативни циљеви за пословну 2023. годину су:

1. пораст квалитета и квантитета услуга изношења и депоновања отпада, чишћења и прања јавних површина, те сакупљања секундарних сировина;
2. повећање обима у дјелокругу рециклаже
    - набавка опреме за рециклажу, возила и посуда за примарно раздвајање;

3. унапређење и осавремењивање механизације, односно комуналних возила и машина чиме би се унаприједио процес рада, повећала продуктивност и смањили трошкови одржавања већ дотрајале механизације, кроз набавку одређеног броја возила;
4. смањење оперативних трошкова на свим нивоима у свим фазама реализације пословних процеса што представља један од сталних циљева у свим пословним годинама;
5. увођење система квалитета кроз прецизно дефинисање свих пословних процеса у предузећу, чиме би се остварило рационалније искоришћавање радног времена и повећала рентабилност;
6. успостављање система Финансијског управљања и контроле од стране менаџмента предузећа, кроз:
   - усвајање стратегије управљања ризицима,
   - усвајањем Регистра ризика (који ће сумирати све информације о ризицима) и дефинисање начина управљања ризицима;
7. унапређење професионалног капацитета запослених кроз константне обуке и едукације;
8. побољшање информационог система кроз умрежавање постојећих модула предузећа;
9. подизање нивоа свјести становништва о управљању комуналним отпадом кроз процес едукације и информисања јавности о активностима предузећа.

Овим планом су обухваћени финансијски и пословни параметри који су неопходни за редовно пословање Предузећа и назнаку очекиваног плана развоја. Кориштени финансијски и пословни показатељи имали су за циљ да акционарима Предузећа прикажу истинито и транспарентно пословање Предузећа са својим предностима и недостацима у обављању своје редовне дјелатности.

КП " Комуналац " а.д. Лакташи планира реализовати све дефинисане активности и 2023. годину завршити са позитивним финансијским резултатом, обезбјеђеном ликвидношћу и створеним условима за стабилан дугорочни раст и развој.

Директор

Милан Петковић

Број: 343/23
Датум: 17.03.2023.године